

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două cără
12 bani, a treia-ora 10 bani.

La începutul anului școlar.*)

„Dacă cineva va sminti pe vre-unul din acești mai mici, cari cred întru mine, mai bine i-ar fi lui să-și pue o piatră de moară pe gât și să se arunce în mare.”
(Ev. Marcu c. IX. v. 42.)

Dacă ne-am adunat astăzi în această sfântă biserică să chemăm prin rugăciunile noastre stăruitoare ajutorul Atotputernicului Dumnezeu asupra învățătorilor și elevilor școlii noastre, se cuvine să ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului Isus Christos, care a zis: „Lăsați copiii să vină la mine și nu-i oprți, căci unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu; adevăr zic vouă oricine nu va fi primit în împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra întru înșă” (Marcu X, 14—15).

Dar pe lângă cuvintele acestea de chemare, prin cari se arată curățenia și nevinovăția sufletelor de copii, a rostit Mântuitorul și cuvinte de grea osândă asupra tuturor aceluia, cari îndatorați fiind a îngriji de buna creștere și îndrumare creștinească a copiilor, nu-și vor împlini cu scumpătate datoria ei din răutate sau nepricepere vor da pricină de sminteală vre-unuia din „acești mai mici”. Osândă ce-i va aștepta pentru această greșală este atât de mare, încât Mântuitorul spune, că mai bine ar fi „să-și pue o piatră de moară pe gât și să se arunce în mare”.

Ca părinți, ca preoți și ca învățători avem deci foarte mari și însemnate datorii față de copiii, cu cari a împodobit Dumnezeu familiile noastre, școala și biserica noastră. Greutatea împlinirii acestor datorii creștinești o simțim în toată bună vremea, dar nu cercetăm în totdeauna cu dinadinsul însemnătatea ei. Dar numai la prilejuri sărbătorești, cum este începerea sau încheierea școlii școlare, se împreună gândul nostru al tuturor într-o cugetare mai rodnică și mai binefăcătoare asupra însemnătății și mărimii datoriilor ce avem cu toții de îndeplinit pentru o creștere cât se poate de înțelepțește îngrijită a fiilor și fiicelor noastre.

Ca părinți suntem datori a îngriji nu numai de trebuințele trupesti ale copiilor noștri, de locuință curată, de hrană și îmbrăcăminte simplă dar îndestulătoare, ci trebuie să ne dăm silința a

da și sufletului lor, din cea mai fragedă vârstă, o creștere și îndrumare potrivită învățătorilor creștinești. De mici să-i deprindem în toate moravurile bune, în purtarea cu cinste și cuviință față de toată lumea, în cercetarea regulată a școlii și a bisericii, în mulțămirea cu puțin și întru îndeplinirea cea mai conștiincioasă a tuturor datoriilor, ce le au față de Dumnezeu, față de părinți și frați, față de învățători și preoți, de școală și de biserică.

În conferința, ținută de preoții și învățătorii noștri la începutul acestui an școlar s'a spus cu măhnire, că unii dintre părinții cei mai înaintați în cultură și bunăstare nu controlează cu destulă înțelegere felul, cum își îndeplinesc copiii lor datoriile în cursul vacanțelor. Așa s'a putut vedea, că mulți dintre elevii școlii noastre cercetează biserica numai în cursul anului școlar, când învățătorii îi adună la oltă și îi aduc în ordine la biserică în fiecare Duminică și sărbătoare, iar în timpul vacanței vin foarte puțin copii să-și îndeplinească această datorie de căpătenie față de casa Domnului. Va rog deci și vă slătuiesc duhovnicește, să nu lăsați copiii voștri a se juca pe acasă a tândali sau a umbla pe străde în timpul slujbei dumnezeiești, la care au datoria creștinească de a lua și ei parte împreună cu părinții lor.

Dacă vor începe de mici a lăsa neîmplinită datoria lor față de biserică, când vor fi mari se vor cutuanda tot mai mult în păcatul neapăsării sau chiar în al necredinții, care va aduce sufletului lor pierzare. De aceea mai ales mamele sunt datoare a muștra și a pedepsi cu asprime pe copiii lor, de câteori se fac îndărătnici întru îndeplinirea datoriilor creștinești. Nu este depărtat tare timpul, când mamele noastre în zile de Duminică și de sărbători nici de mâncare nu voiau să ne dea, dacă am lipsit dela biserică. Faceți și voi așa cu fiile voștri și veți avea la adâncile voastre bătrânețe mângâierea de a fi crescut din copii voștri creștini buni și cu frica lui Dumnezeu. Nu umblați prea mult în voia copiilor voștri, nu-i desmierdați, nu-i împodobiți prea mult cu hăneturi scumpe, ci dați-vă silința a-i obicinui de mici cu traiul simplu și cumpătat cu lipsurile și cu năcazurile, căci numai astfel îi veți putea pregăti cum se cade pentru lupta vieții care este atât de grea și cere fiecăruia încordări mari. Dacă Dumnezeu va înzestrat pe unii sau pe alții cu stare mai îmbelșugată, să vă feriți ca de foc a obicinui pe copilașii

voștri să se încreadă în bogăția și averea, pe care ați putea să le-o lăsați lor moștenire. Orice părinte înțelept trebuie să știe, că cea mai bună moștenire pe care o poate lăsa copiilor săi, este: să-i învețe de mici cu munca neînteruptă și cu traiul cumpătat și cinstit.

Până când sunt copii voștri la școală aveți datoria să veniți cât mai des în atingere cu învățătorii lor și să dați acestora deslușirile de lipsă ca ei să poată cunoaște cât mai bine firea și aplecările sufletești ale fiecărui copil. Căci știința care ne învață cum trebuie crescute copiii și care se numește cu un cuvânt grecesc: *pedagogie* pretinde, ca fiecare învățător să trateze *individual* cu elevii săi, adică să-și dea silința a cunoaște bine sufletul fiecăruia și a-i împărtași învățătura în chipul cel mai potrivit firii și aplecărilor lui.

Astfel să ajutați și voi, ca părinți pe învățătorii fiilor și fiicelor voastre în munca lor cea grea. Și să vă feriți a rosti vre odată cuvinte de hulă în auzul ori a săvârși fapte păcătoase în vederea copiilor voștri, fiindcă știți prea bine, că o pildă rea este urmată mai cu repezenă decât o sută de sfaturi bune. Sau dăca vedeți la dăușii porniri înrădăcinate spre rău, pe lângă muștrarea cu cuvântul, întrebuințați din când în când și pedeapsă mai aspră, căci „cine cruță nuiaua, nu-și iubește copilul”.

Iar vouă învățătorilor, căroră am avut atât de dese prilejuri a vă împărtași, ce așteptăm cu toții dela munca voastră de luminători, țin să vă pun și de astădată la inimă sfatul pe care vi l'am dat de atâtea ori, să priviți slujba voastră nu ca o sarcină grea, ci ca o apostolică înălțătoare! Să înțelegeți, că prin munca și stăruințele voastre puteți face mult bine elevilor din școala noastră, dupăcum iarăș le-ați putea face mult rău, dacă nu ați avea destulă înțelegere și destulă însuflețire pentru chemarea voastră. Voi împărtașiți copilașilor noștri botezul cu lumina cunoștinții, voi le deschideți ochii gândului și ai sufletului și prin această lucrare a voastră deveniți, alături de părinții cari le au dat ființă trupestă, cei mai mari binefăcători ai lor, niște părinți, cu ajutorul căroră ei renasc sufletește, trecând cu mintea lor din întunec la lumină. Căutați și voi cât mai des sfatul cu părinții elevilor noștri, împliniți-vă cât mai conștiincios datoriile voastre de educatori, ca să puteți fi elevilor pildă, nu numai prin cuvintele, ci și prin toate faptele voastre, prin întregă viața voastră, care se cuvine, să fie înclinată bi-

*) Cuvântarea rostită de protoșcolul Dr. Ioan Lupaș, în biserică cea mare din Săliște, cu prilejul începerii festive a anului școlar (5 Septembrie 1915).

nelui obștesc. iubirii lui Dumnezeu și a de-apropelului. Priveghiați cu tot dinadinsul, să nu dați elevilor voștri pricină de sminteală, ca să nu vă ajungă osânda, ci să vă dobândiți recunoștința oamenilor și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Și în sfârșit voi, iubiți elevi și eleve, îndepliniți-vă datorințele față de Dumnezeu cu rugăciunea, față de părinții și învățătorii voștri cu ascultarea și iubirea, față de școala, în care se luminează mintea voastră și față de biserică, prin care se măntuiește sufletul vostru, cu cercetarea lor regulată în orice vreme. Să nu ocoliți nici școala, nici biserică, dacă vreți să ajungeți oameni vrednici și plăcuți lui Dumnezeu. Voi elevii din clasă a II a vă aduceți aminte, ce a pățit anul trecut unul dintre voi, dacă s'a dus și s'a jucat pe la moară în timpul, când ar fi trebuit să stea în școală, să învețe scrisul și cititul. Ați văzut atunci, cum l-a adus mamă-sa, tot bătându-l cu un par mare și gros. Dar mai târziu v'ar ajunge și pedepse mai grele pe ceice ați căuta acum să ocoliți școala.

Ca să înțelegeți, ce poate păți, cine umblă cu minciuna și ocolește școala, să vă spun o întâmplare din vechime. Împăratul Traian, care stăpâna peste 44 de țări, a pus stăpânire și pe țara Traciei și pe fiul regelui de aci l-a dus cu sine la Roma, să-l crească acolo, ca să-i poată da mai târziu înapoi țara tatălui său, Dar odată îl prinse cu minciuna. Întrebându-l unde a fost într-o zi, când îl văzuse plimbându-se prin grădina, băiatul neștiind, că a fost văzut de Traian, a răspuns că a fost la școală. Atunci Traian l-a muștrat pentru această minciună și i-a spus, că nu-i va mai da în stăpânire țara tatălui său. Vedeti cum fiul acela de rege pentru o minciună a pierdut o țară. Feriți-vă deci totdeauna de orice minciună și îndepliniți-vă regulat datorințele față de școală și de biserică, ascultați și cinștiți pe învățătorii și preoții voștri, iar când veți

fi mari apărați numele cel bun al lor, dacă ați vedea că alții cearcă să-l întunece, din răutate sau din nepricepere.

Și acum, după ce ați ascultat rugăciunile preoților, se cuvine ca și voi înșivă să vă rugați lui Dumnezeu pentru ajutor. Puneți așadar mâinile voastre la piept și roștiți cu băgare de seamă și cu toată evlavie rugăciunea aceasta.

Doamne Dumnezeul nostru, izvorul cel nescut al înțelepciunii și Părintele luminilor, celace prin cuvântul înțeleptului Solomon pe toți ne sfătuiește, să plecăm spre învățătură inima noastră și urechile spre cuvinte înțelepte, celace ai dat părinților noștri înțelegere și putere de a întocmi școala creștinească, în care să se lumineze mintea noastră și să ni se frângă tuturora pâinea cerească a învățăturilor măntuitoare lăsate de însuși Unul născut Fiul Tău ca moștenire sfântă tuturor creștinilor — trimite Duhul Tău cel sfânt și ocrotitor asupra școlii noastre, asupra învățăturilor și asupra noastră a tuturora, cari intrăm înrânsa cu gândul curat și cu inima insetată de roua cerească a învățăturilor măntuitoare. Așa, Doamne, deschide ochii sufletului nostru și luminează mintea noastră cu lumina cunoștinții, ca să înțelegem cele bune de urmat, să păzim totdeauna poruncile Tale și să putem spori și în anul acesta școlar, pe care îl începem acum cu ajutorul Tău cel sfânt, în toate cunoștințele bune și folositoare, spre luminarea noastră, spre bucuria și mângâierea părinților, spre înaintarea poporului și spre întărirea sfintei noastre bisericii dreptmăritoare. Daruiește Doamne pace lumii Tale și sădește în inimile noastre sămânța tuturor învățăturilor și îndemnurilor bune, ca să putem fi în viață ca niște pomi roditori, iar nu ca smochinul neroditor, pe care l-ai osândit la tăcere, ca să nu facă zadarnic umbră pământului. Ferește-ne Doamne de orice sminteală, apăra-ne și ne întărește cu Dreapta Ta, deschide-ne poarta drep-

tății și a luminei Tale, că învrednicindu-ne de darurile Tale cele bogate încet să laudăm numele cel prea sfânt al Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin,

Inceperea luptei contra Serbiei.

Prin o telegramă ni s'a vestit luni seara, că luptele contra Serbiei s'au început din nou. Deastădată armatele noastre luptă împreună cu Germanii cu scopul de-a înfrânge pe Sârbi. — De câteva zile bubuesc tunurile lângă Belgrad, ducând înfiorare cu ele, moarte și durere.

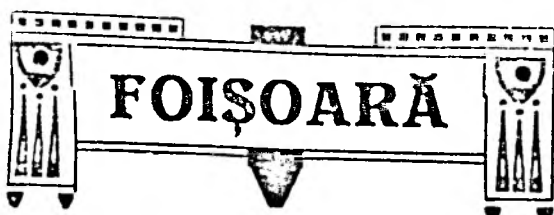
Mobilizare generală în Bulgaria.

Consulul bulgar din Budapesta a anunțat mobilizarea generală în Bulgaria, invitând pe toți supușii Bulgari aflați în monarhia austro-ungară, să se prezinte la consulat pentru a primi pașaportul. Toți rezerviștii sunt obligați să se înfățișeze la trupele lor.

Cetățenii români din străinătate chemați sub arme.

Copenhaga. — Cetățenii români obligați sub arme, cari petrec pe teritoriul Danemarcei au fost provocați să se întoarcă în patria lor și să se prezinte la corpurile lor.

Berlin. — Consulatele române au înmănat cetățenilor români, cari petrec în Germania, ordinul de chemare sub drapel.

Militare.

✱

Frunză verde măgheran
Vai domnule căpitan,
Grea e pușca și borneu,
Dar mai greu e dorul meu,
Că ranița mea într-o oară
Cât rămâne de ușoară,
Când sbor porumbelele,
Și 'mpărțesc oțelele,
Dar aci 'n inima mea
E porușca mult mai grea
Înzădar m'oi căuta,
Nu mă mai pot vindeca,
Nici ziua și nici noaptea.
Mândrușica de departe,
De ce-mi mai scrie ea carte,
Că-mi spune frunza de fag,
Că s'a veștezit de drag,
Și cicoarea d'n răzor,
Cât s'a veștezit de...!
Vai de mine și de mine,
Cine poate să ne-aline...?
Căpitane, căpitane,
Vindecă și astea rane...!

Cântec jalnic fără glas,
Lasă-mă să plec pe un ceas,
Și oprește-ți nostru tun,
Să mă duc să mă cunun,
Cu Anișă dalb bujor,
N'o mai uit până ce mor,
Să-i pun albă cununea,
Să știe că e a mea,
S'o mai string la sinul meu,
Și apoi ce o vrea Dumnezeu...!
Că și muntele că-i munte,
Încă vino să mă 'nfrunte,
Pentru ochii ei frumoși,
Că-a tot plânși și mâniași,
Și să scurg tot în păraie,
Pentru pletele bălaie,
Slobozi-mă din hătaie,
Căpitane de neam mare,
Că și frunza din cărare,
Cearcă ca să mă grăbească,
Dumnezeu să te trăiască,
Că 'napoi când voi veni,
Ce bine mi-oi implini,
Muștra de pe dealul mare,
Că nici unul nu-i mai tare,
Ca Ion din Rășinari,
Strajameșter la tunari.

Nu fi bade supărat,
Că-ți stă bine îmbrăcat,
În hainele cătănești,
De tot bine strălucеști,
Cu fetele de mijloc,
Până la caru de foc,
Năvăstuștele cu jale,

Te privesc după perdele...!
Num' așa vom cătăni,
Pare că am tot glumi,
Num'a așa ne-ora război,
Până când vom birul,
Până pe joc vom dormi...!

Dulce floricea de fân
Mândri feciori de român
Și-au lăsat mioarele,
Și-au lăsat izvoarele,
Și cântând și-au lăsat satul,
Și moara pentru împăratul
Voinicoșii noștri frați,
Cât de mândru voi luptați,
Cât sunteți de lăudați,
O dac'ați avea noroc,
Să fiți cu toți la un loc.
Ca să prindeți șire nouă
Să tăiați pământu 'n două...!

Vistulă apă drăcească,
Nu ți să mai limpezească,
Valurile turburate,
Că-mi răpiși un dulce frate;
Vistulă apă streină,
Alvia ta a fost plină,
Tot de șerpi de-i veninoși,
Ne 'necași voinici frumoși;
Cât de tare-a suspinat,
Unul, ce l'ai înecat,
Vistulă apă smară,
L'auzii a treia țară...!
Imi răpir'a tale spume
Ce am avut mai scump pe lume...!

Răvaș politic.

Fiecare zi ne aduce câte ceva nou. Războiul uriaș al popoarelor, e plin de întâmplări nebănuite, pe care nici o minte omenească nu le-ar fi prevăzut. Iată, pe scurt, și-
rul faptelor împlinite de-o săptămână, în politica europeană.

Rusia. Cum au vestit telegramele mai nouă, dela schimbarea comandantului suprem peste armatele rusești, în unele părți au început să atace Rușii, recâștigând câteva părți mai neînsemnate din locurile pierdute. Cu toate acestea, germanii au luat un nou loc în-
tărit, și anume orașul Wilna. După cât se poate prevedea, războiul cu Rusia se va întinde și peste iarna ce vine, așa încât de luptă hotărâtoare poate fi vorba abia la primăvară. O mare neînțelegere s'a ivit însă între Dumă (parlamentul rusesc) și între guvern. Ministrul președinte a amenințat pe deputați, că dacă nu vor vota legile nouă așa cum sunt pe plac guvernului, va împrăști parlamentul. Atârnă totul de la voința țarului, care este azi și cel mai înalt comandant al armatei.

Italia. Generalul francez Joffre s'a dus și a cercetat trupele italiene cari luptă împotriva noastră, pentru a face un plan comun de luptă, din care se tragă folos și Francezii. Italienii zic acum, că planul lor nu este să intre în inima țării noastre, ci numai să țină

la hotar, îngrămădite cât mai multe trupe austro-ungare, pentru de-a ușura în chipul ăsta pe Ruși. Totodată, nu se știe, dacă Italienii vor începe lupta contra Turcilor, sau vor aduce chiar trupe în Serbia, pentru de-a opri armatele austro-ungare-germane, de-a sparge frontul sârbesc, și-a se alia peste Bulgaria, deadreptul cu Turcii. Acestea sunt întrebări, la cari vor răspunde faptele zilelor viitoare, cari vor fi deosebit de însemnate.

Turcia. Aliații se pregătesc la un nou atac împotriva Turcilor, la Dardanele. Pricina grabei acesteia este apropierea iernei cu vânturile ei turbate, cari vor opri ori ce debarcare de trupe pe pământ turcesc. Dar nici Turcii nu se lasă cu una cu două. Enver pașa declară că are la îndemână peste 2 milioane de ostași, cu care se va împotrivi aliaților.

Franța și Anglia. Și aceste două țări, se pregătesc de atac, acum, pe toamnă. Francezii nu mai au răbdare să steie în șanțuri, fără de nici o treabă. Ei cer lupta, ca să se hotărască odată: așa sau așa. Pregătiri mari au făcut cu toții, așa încât se poate zice cu siguranță, că bătălia ce se va încinge acolo, va fi cea mai sângeroasă din câte a cunoscut lumea. Anglia asemenea e gata să introducă slujba cătăniei obligate pentru toți oamenii. Ei nu sunt mulțumiți cu cele 3 milioane de voluntari, cu cari se laudă meru lordul Kitchener. Astfel se înfățișează pe scurt starea lucrurilor în Europa. Așteptăm cu nerăa-

dare veștile cele mai neobiceșuite, pe cari ni le poate aduce fiecare zi a săptămânei.

DEPEȘI.

România se pregătește de războiu.

București. Ministrul de războiu al României a dat o ordonanță în baza căreia vor fi reconvocate pentru armată până la 20 Octombrie toate automobilele și animalele de ham.

București. — O ordonanță regală dispune, ca începând din 14 Septembrie toate căile ferate vor fi puse la dispoziția ministerului de războiu.

România în pragul hotărârii.

București. — Oficiul guvernului român „L'Independance Roumaine” scrie:

„Criza și-a atins culmea. Fiecare moment poate să ne aducă evenimentul hotărâtor. Presa și opinia publică e preocupată cu înfrigurare de marea problemă că oare România va intra în războiu sau rămâne neutră. Guvernul nu se află acum în situație ca să dea un răspuns hotărât și definitiv.

Contele Czernin la primul ministru Brătianu.

București. — Ambasadorul monarhicului contele Czernin l'a vizitat ieri pe primul ministru Brătianu. Contele Czernin a avut un lung schimb de vederi cu primul ministru și ministrul de războiu al României.

Conferințele antantei privitor la hotărârea României.

Sheveningen. — Din Paris se anunță: În ministerul de externe francez au avut loc conferințe importante între ambasadorii Rusiei, Angliei și Italiei și miniștrii români la Londra și Paris privitor la hotărârea definitivă a României.

Doamne n'ai lăsat că-i pui
Nici cruci la căpătâi,
Nici să-l punem în pământ,
Să-i samău flori pe mormânt,
Pe lume n'a fost săncapă,
Și l'ai aruncat în apă.
Fii de acum tot turburată,
Și de mine blăstămată...!

Elena din Ardeal

Poate fi cucerit Constantinopolul?

Iată o întrebare pe care foarte mulți și-au pus-o, acum când împărăția înțelegere a început să lovească din toate părțile strămtorile cari sunt cheile cetății lui Constantin cel mare.

La această întrebare vom căuta să răspundem cu pilde luate din istorie.

In totdeauna dela întemeierea lui, Constantinopolul a fost ținta tuturor popoarelor. Toți căutau să puie mâna pe el, căci fiind stăpâni pe dânsul, stăpâneau totdeauna întreaga lume cunoscută pe atunci. Situația și poziția lui fac dintrânsa unele din cetățile cele mai puternice. Putem spune chiar că el este cheia lumii vechi.

După Hristos, cea dintâi încercare de a lua Constantinopolul, au făcut-o popoarele turcești păgâne cari locuiau la miază-noapte de Dunăre, în Țările românești de azi.

Un khan, din neamul turcilor Kuturgurii, ce se numea Zafir Khan, profitând de o iarnă grea, trecu Dunărea cu armia lui călăreașă și

străbătând întreaga Tracie apărui înaintea zidurilor Constantinopolului, care nu era apărat atunci decât de vre-o mie de ostași.

Armata de ostași erau pe vremea aceea (559) răspândite departe, în Italia, în Africa, în Aghem. Pe deasupra tuturer acestor nenociri un cutremur mare de pământ a dărâmat și unele din zidurile cetății.

Pe atunci împărășea la Țarigrad, Justinian, care ajunsese la adânci bătrânețe. Văzând primejdia în care plutea cetatea, Justinian și-a adus aminte de marele arhistrateg Velisarie, biruitorul lui Ghilimir, pe care îl părășise de multă vreme în mare lipsă. Vestitul bărbat care era slăbit și zăcea sub povara anilor la strigătul desădăjduit a nerecunoscătorului împărat, a uitat suferințele și năcazurile îndurate până în aceea vreme dela împăratul său, și s'a dus să apere pe acela care îl părășise în chip așa de laș.

Renumele lui Velisarie a însuflețit pe cei din cetate, cari erau tare scârbiți și amăriți și în câteva zile, se strânse zece mii de oameni cu cari s'a gătit de luptă. Păgânii când i-au zărit i au izbit cu iușeală, dar au fost repede alungați. O parte din ostirea lui Velisarie, care se ascunsesse într'o pădure lovi din cele două părți pe turcii-kuturgurii. Insuși Velisarie, cu paloșul în mână s'a avântat cu mare însuflețire în fruntea ostașilor săi alungând pe vrăjmaș.

Zsrickhan tare mâniaș că n'a putut să facă vr'o ispravă și văzând că Velisarie l'a biruit în luptă s'a dat înapoi și a fugit, trecând iarși Dunărea.

Bulgarii, un alt neam turcesc păgân, de când au părășit malurile apei Volga — de unde și numele lor, la început Volgari, apoi Bul-

gari — și trecând Dunărea s'au așezat cu învoirea împărășilor greci, la miază-noapte a împărășii, — au căutat să puie mâna pe Țarigrad.

Tate căputeniile lor au visat cucerirea Țarigradului și chiar în unele scrisori ale lor se numeau, ei înșiși, împărăși ai Bulgarilor și Romeilor, lucru ce a făcut pe unii istorici ai noștri să creadă că bulgarii, împreună cu românii, au întemeiat o împărăție, lucru care n'a fost cătuși de puțin adevărat.

Vasile II Bulgaroconul sau omoritorul bulgarilor, după o luptă uriașă, i-a bătut așa de înfricoșat, încât i-a stins, și pe căputeniile lor i-a adus la Țarigrad robi în lanțuri.

În afară de bulgari, Țarigradul a mai ispitit și pe cei mai vestiți hoși de mare, varighi și scandinavii.

Toți jarlii — voievozi — cei mai vestiți ai Scandinaviei s'au coborât spre miază-zi au trecut prin Țara-Românească și s'au dus la Țarigrad unde s'au băgat în slujba împăratului bizantin. Cea mai frumoasă și mai puternică oaste a împărășilor era acea sleăuită din scandinavii cari păzeau palatele împărătești.

Pe de altă parte Varighii, cu corăbii lor au pătruns, prin Dunăre, prădând împărăția la miază-noapte, și prin mare au ajuns la Țarigrad. Nu sunt însă mai norocoși decât Bulgarii, căci pe Bosfor corăbii lor sunt arse de greu, iar mai târziu, pe Dunăre, la Siliștea, ei sunt nimiciți.

Gân lurile Rușilor sunt cunoscute privitor la Țarigrad și din cartă a lui Petru cel Mare, care s'a pregătit să ridice războiul asupra Turciei cu aceea nădejde ca să ia Țarigradul dela Turci, întrebând departe este Țarigradul?

Rușii se tem că vor pierde Basarabia.

Berlin. — Forțele principale rusești precum se vede au primit însărcinarea de a închide drumul Germanilor spre Petrograd și să fie cu orice preț Basarabia, nu atât din punct de vedere strategic, cât politic.

Șefii opoziției bulgare pentru politica lui Radoslavoff.

Sofia. — Corespondentul ziarului italian »Corriere della Sera«, a avut convorbiri cu șefii opoziției bulgare. Ghenadiev, Gheșov, Malinov, și s'au putut încredința că și aceștia au puțină nădejde într-o înțelegere pacnică între Bulgaria și Serbia și că ei sunt hotărâți să acorde cea mai largă încredere politicii externe a guvernului Radoslavoff.

Franța trimite trupe în Serbia.

Rotterdam. — Ententa prevede o mare ofensivă austro-germană contra Serbiei. De aceea îi vine în ajutor. Așa din Sofia se anunță că conducerea armatei franceze a organizat noi trupe de ajutor numind pe generalul Serrail de comandant al lor. Trupele acestea vor debarca la Saonic și cu trenul vor porni în Serbia.

Roma. — Se desminte din Paris svonurile după cari o armată franceză ar fi trimisă în Serbia ca să întărească armata sârbească.

România și Bulgaria se țin împrumutat pe loc.

Sofia. — *Evenimentele din România sunt urmările aci cu atențiunea cea mai mare. Aproape în fiecare zi sosesc știri pripite despre mobilizarea României, dar cercurile de cădere de aci sunt convinse că România nu se va mișca la nici un caz înainte de Bulgaria. De altă parte Bulgaria țarăș, pe cât îi este posibil nu vrea să înceapă înainte de România. În acest cerc se învârt acum în răzguț politica din Balcani.*

Tinuta României.

Zürcher Post din 4 Septembrie scrie despre tinuta României următoarele:

Invingerile puterilor centrale au avut mare efect în România. Spiritul războinic s'a liniștit. Cercurile militare au părăsit ideea unui războiu contra puterilor centrale, »pentru că Carpații sunt bine întăriți. În cazul unui atac armata Pfalz-

Bulgarii, Rușii și Scandinavii veniau dela mază-noapte să puie mâna pe Constantinopol. Dela mai zăzi se ridicau alți poștitori. Aceștia sunt Agenii, apoi Arabii, cari pe atunci își întemeiaseră cuibul lor, și în urmă Turcii-osmanlii.

Totdeauna până la venirea Turcilor-osmanlii, Tarigradul era bine apărat și nici o încercare de a-l lua nu a izbucit. Chiar încercările celor din urmă sultanii și turcii lor au fost respinse. Numai Mohamed al II-lea a putut să-l ia. Cum? Răspunsul este foarte ușor de dat. A avut tunuri grele și cu ele a făcut să cadă Tarigradul.

În vremea de față toate cetățile cele mai puternice și mai bine apărate, cari se credea că niciodată nu vor putea fi cucerite, precum sunt Liege, Namur, Anvers, Przemysl, Osovăț și celalalte, unde pe câmpurile lor se luptă toate neamurile și toate limbile, au fost răpuse și dărâmate de nemici. Prin ce mijloc s'au putut face aceasta? Prin mijlocul tunurilor grele, necunoscute până acum în meșteșugul războiului. Tot astfel a cucerit și Mohamed al II-lea Constantinopol. Prin mijlocul tunurilor grele, necunoscute până în vremea lui, în meșteșugul războiului.

Tunurile grele ale lui Mohamed se dătoresc unui român, lucru necunoscut până acum și chiar nevădit în seamă de istoricii noștri. Acest meșter iscusit, se numea Urban.

Trăia de multă vreme la Tarigrad și propuse împăratului de atunci Constantin XI Dragasee, să-i toarne câteva tunuri născocite, de

zer-Baltin ar intra la Nord și Bulgaria pe la Sud în România, iar Turcia ar ataca-o pe mare.

Afară de asta intrarea României în acțiune — ar fi nimicirea ei materială, pentru că fiind închis exportul, prisosul de bucate și alte produse precum și petrolul ar rămânea în țară.

De aceea o neutralitate prietinoasă este cu mult mai favorabilă pentru țară. Oamenii mai de seamă ai României au și recunoscut greutatea războiului. După ce nu au folosit timpul bun, acum când armatele puterilor centrale înaintază cu izbândă România a părăsit ideea cuceririi Ardealului și să ocupe cu câștigarea Basarabiei. O intrare a României în contra puterilor centrale se poate aștepta cel mult la căderea Dardanelor.

Propuneri rusești făcute României.

Agencia telegrafică ungară ne transmite următoarea telegramă din București:

Ambasadorul României la Petersburg dl Constantin Diamandi însoțit de secretarul legațiunii române Zarifopol a sosit pe neașteptate la București. Sosirea lui Diamandi se aduce în legătură cu niște propuneri nou ale Rusiei, după care Rusia ar fi aplicată să cedeze României anumite teritorii basarabene, dacă România va ataca imediat Monarhia.

Trupe italiene în Franța.

Cetim în »Budapesti Hirlap«. Ziarului »National Zeitung« din Basel a anunțat din Milano:

Italienii, din cauza timpului nefavorabil, au renunțat la ofensiva planuită. Pentru apărarea după explicația oficială, trebuiesc mult mai puțini soldați. Trupele de prisos, le-au dus în Lombardia, probabil pentru a le folosi într-altă parte. În cercurile italiene se vorbește pe față despre faptul că trupele acestea vor fi trimise la Mont-Cenis, pentru a se uni cu o mare armată franceză care se concentrează în regiunea Bel-fort-Dijon. Trupele italiene probabil doresc să se lupte pe astfel de teritorii, unde orice munte nu e și cetate în același timp.

Schimb de telegrame între țară și regele Angliei.

Rotterdam. — Țara, luând comanda supremă a armatelor sale a trimis regelui englez următoarea telegramă:

dănsul, pentru apărarea cetății. Nu se știe din ce pricină propunerea s'a fost primită, așa că Urban a părăsit Tarigradul și s'a dus la Adrianopol la sultanul Mohamed.

Acesta îl primi cu mare cinste, îl făcu mare boer, și-i dădu tot ce-i trebuia pentru meșteșugul său. Urban atunci îi turnă un tun, care cântărea trei sute de chintale, adică după măsura de azi, 15 mii kilograme și asvârtea bolovanii ce cântăreau 12 chintale, adică 600 de kilograme un bolovan.

Turnatul acestui tun a ținut două luni de zile, iar căratul lui dela Adrianopol la Tarigrad a fost făcut pe către 150 de boi.

Își poate cineva face o închipuire ce vrea să spună o unealtă de războiu, atât de înfricoșată pentru aceea vreme care nu cunoaște asemenea armă.

Prin mijlocul acestor tunuri grele Mohamed a putut dărâma zidurile cele groase ale Tarigradului și să-l ia, precum germanii cu tunurile lor grele, necunoscute până acum în meșteșugul războiului, au dărâmat și au cucerit cetățile pe cari le-am amintit mai sus.

Și azi se mai văd la poarta Top-Kapu, ce vrea să spună Poarta tunului, acolo unde Urban își așezase tunul cel uriaș, două bolovane ce cântărește fiecare 12 chintale, asvârlite la luarea Tarigradului.

Cine vrea să le vadă n'are decât să se ducă acolo.

În timpul critic, prin care trece imperiul meu, m'am hotărât să iau comanda supremă peste armatele mele. Cu acest prilej îmi exprim convingerea, că cu ajutorul lui Dumnezeu silința comună a aliaților va încorona cu biruință acest războiu sângeros.

Regele angliei a răspuns cu următoarea telegramă:

Cu multă mulțumire am luat cunoștință de hotărârea Voastră. Credința mea e că cu ajutorul lui Dumnezeu armatele Voastre viteze împreună cu aliații vor eluipa biruința definitivă și vor câștiga o pace cinstită și rodnică. Gândurile mele sunt în aceste timpuri fatale mai mult ca oricând, la Voi.

Noui trupe germane pe frontul apusean.

Din Rotterdam se anunță:

După informația ziarului »Tyd« în cercurile militare franceze, a produs mare neliniște faptul, că Germanii au concentrat pe întreaga linie trupe noi. Se crede că Germanii pregătesc pentru toamnă o mare ofensivă.

O declarație senzațională a ministrului de războiu turc.

După o știre apărută în »Deutsche Tageszeitung«, Enver Pașa, ministru de războiu al Turciei, în prezența ducelui de Mecklenburg a spus trupelor turcești: Prezența ducelui e curierul sosirii marci armate germane.

Fortificațiile Sârbilor la granița Bulgariei.

Az Este anunță din Sofia: Sârbii în timpul din urmă lucrează cu intență la fortificații dealungul graniței bulgare. Mai ales în direcția Küstendil și Sultantepe se lucrează neîntrerupt.

O declarație a d-ului Carp.

Cetim în »Dimineața«: D. P. P. Carp venise Duminecă în trenul de București cu mai mulți proprietari din Moldova, cari se cam plângeau de întreruperea exportului.

— »Fiți liniștiți: până în câteva zile va voiu din Basarabia«.

Luptele în nordul monarhiei.

Budapesta 17 Septembrie. — Rușii s'au încercat să oprească efectul atacului nostru din coasta îndreptat în nord-est dela Bucac și despre care am amintit în comunicatul de ieri. Atacul lor l'am respins. Cu această ocaziune artileria noastră a zădărit un automobil ruseesc parterat. Din cei trei ofițeri, cari se aflau în automobil, doi au murit, iar pe unul l'am făcut prizonier fără să fie rănit. Soldații de pe un alt automobil prins, au murit toți, afară de conducător.

De altcum în Gallia ostică și pe frontul de la Ikva luptele au mai slăbit în violență. Situația a rămas neschimbată. Dușmanul, observând că pe acest loc nu poate ajunge la nici un rezultat, îndreptează acum atacuri cu atât mai grele contra trupelor noastre, cari luptă în ținutul de fortărețe din Volhinia. Luptele cari s'au început ei aici țin încă.

Pe cursul râului Sczara nu e nimic nou.
General Höfer.

Știrile bulgare despre mișcări de trupe române.

Ziarele guvernului român publică următorul comunicat:

»De câtăva vreme o parte a gazetelor bulgare publică diferite știri, privitoare la armata română, ca: Starea de asediu la Silistra; Întăriri spre granița bulgară și în Dobrogea nouă; Concentrări de masse mari de trupe române la Akadaniar și Kurtbunar, etc. Se dă cea mai formală desmintire tuturor acestor informațiuni«.

Un nou plan al ententei pe frontul vestic.

Gazetarii francezi de aici sunt informați că ultimul *consiliu de război anglo-franco-belgian* a decis, a pune în aplicare pe frontul de vest un nou plan de atac. S'a renunțat la așteptarea sosirii trupelor, ce mai erau să vină, și s'n decis a realiza fără întârziere planul de atac. Această hotărâre s'a luat la dorința Rusiei și Italiei, cari ar mai fi primit, ca generali din armata rusă și italiană să poată lua parte la operațiunile militare d.n. vest.

Tristețe în Italia.

Berlin, 3 Septembrie. — Ziarele recunosc că norocul de reușită pentru Quadrupla Înțelegere scade zilnic în Balcani. „Corriere della Sera” scrie: „Astăzi situația în Balcani a devenit mai rea. Dela retragerea Rușilor, România așteaptă ca Rusia să reia ofensiva, iar Bulgaria să trage înspre puterile centrale. Rezultatul este pricinuit de nepuțința diplomaților Înțelegerii”.

„Corriere” încheie zicând că Înțelegerea nu mai poate astăzi socoti pe România și cu atât mai puțin cu Bulgaria și cu Grecia, astfel că e redusă la ea singură.

O declarație senzațională a fostului ministru N. Filipescu.

București, 18 Septembrie. — Un redactor al ziarului „Adevărul” într-o vorbire cu d. N. Filipescu, l'a întrebat:

— S'a împlinit un an de zile de când Ex Voastră a pornit agitația pentru intrarea României în război. Oare s'a produs o schimbare în politica României de atunci încoace?

— Acum un an — a răspuns d. Filipescu — se construiau tranșee în jurul Budapestei. Astăzi însă, noi, românii, construim tranșee la Predeal, pentru apărarea țării. Iata care e deose-

birea între situația din anul trecut și cea de acum.

— Dacă acum un an situația a fost bună, de ce nu ai profitat și provocat războiul? — a întrebat ziaristul.

— Dintr'un motiv foarte simplu — a răspuns d. Filipescu. — La 2 Septembrie ni s'a făcut promisiunea, că peste 12 zile armata rusească va trece Carpații. Atunci pe mine m'au înșelat. Iar acum l'au înșelat pe Brătianu.

— Ce-i de făcut acum?

— Așteptăm. Prilejul atât de prielnic, ce l'am avut înainte, nu-l vom mai avea.

Intre România și puterile „Ententei” nu s'a subscris nici un tratat.

Berlin, 2 Septembrie. — „Lokalanzeiger” vestește, că retragerea anun-

Jafurile Rușilor.

Chipul acesta ne arată cum o ciată de Cazaci, dau năvală asupra unei oșe de preot pentru ca s'o jefuiască. Stăpânul le iese înainte pentru de ai împiedeca, dar e zadarnic. Cazacii nu cunosc ce-i mila și năvălesc cu topoarele în mâni, sălbatici, asupra preotului. Pe acești oameni în sălbătăcie nime nu-i întrece.

țată a lui Goremykin va urma în săptămâna aceasta.

Se comunică în mod oficial, că între România și puterile „Ententei” nu s'a scris nici un tratat. *Pentru diplomație este foarte lămurit, că ținuta României s'ar schimba repede, dacă Quadrupla ar avea izbânzi hotărâtoare.*

Ultimul răspuns al Serbiei.

Berlin, 2 Septembrie. — „Exchange-telegraf” vestește, că ultima notă de răspuns a Serbiei către Quadrupla alianță să cercetează acum

Serbia spune, că Macedonia este un vechiu teritoriu sârbesc, atât din punct de vedere istoric, cât și național; cu toate acestea este gata să-l dea, dar numai după ce Bulgaria va fi făcută comună cu Quadrupla și Serbia va fi primit Bosnia, Dalmația și Slavonia.

Forțe covârșitoare rusești în Wolhinia.

Budapesta. — Corespondentul la „Pester Lloyd” scrie de pe câmpul de război: În regiunea cetăților din Wolhinia sunt în cursul lupte mai mari. Din teritoriul fortificat al cetății Rovno înaintează puternice rezerve rusești și în mai multe puncte au început lupta cu cea mai mare violență. Puterea rusească a sporit astfel în mod extraordinar. Se pare, că Rușii și-au concentrat acum operațiunile pe frontul din Wolhinia. În Galiția orientală, atacurile rusești slăbesc tot mai mult și din aceasta se poate concluda, că Rușii în urma pierderilor mari, care le-au avut și văzând că ofensiva lor e fără nici o perspectivă, au renunțat să mai forțeze liniile Siretului, ci cu tot prețul doresc să forțeze o decizie în Wolhinia. Trupele noastre dovedesc în condițiuni grele un eroism admirabil.

Presa italiană și noua ofensivă germană în apus.

Poma. — Ziarul „Tribuna” primește din Lonra din surse demne de încredere confirmarea intențiilor Germaniei de a încerca o ofensivă puternică pe frontul occidental, rechemând o parte din trupele din Rusia. De fapt se constată în Belgia sosiri însemnate de trupe, cari au servit în Galiția și Polonia, toate trupe de informațiune noui compuse din elementele cele mai tinere. Pentru această ofensivă, care este de prevăzut că se va desfășura în plină toamnă, Germanii au construit căi ferate electrice, cari se resfiră din Duxmunde în toate direcțiile și cari vor fi întrebuințate numai pentru nevoile armatei.

Ruperea tratativelor româno-bulgare.

București, 17 Septembrie. — Zărele de de aci se ocupă azi de încordarea relațiilor româno-bulgare. După încheierea înțelegerii cu Turcia, guvernul din Sofia s'a arătat dispus să reînceapă tratativele cu România. Guvernul român a răspuns invitațiunii guvernului bulgar, trimițând la Sofia pe ministrul român d. Drusă, care imediat ce a sosit acolo, s'a și pus în legătură cu d. Radoslavoff, spre a afla modul cum întrevede Bulgaria, puntea înțelegerii româno-bulgare. Dar la a treia întrevedere, când d. Drusă primise tocmai noi instrucțiuni de la guvernul român, — d. Radoslavoff, a declarat că prea târziu vin acum propunerile române pentru un acord cu Bulgaria.

Vești felurite.

Conflictul între Dumba și guvernul american.

Viena, 3 Septembrie. — Foile publice amănunte asupra unei neînțelegeri ivite între ambasadorul austro-ungar, Dumba, și guvernul american.

Dumba a atras atențiunea lucrătorilor austro-ungari, cari sunt ocupați în fabricile de munițiuni „Betlehem steei compay”, că ei sprijinesc pe inimicii patriei lor, dacă iau parte la fabricarea munițiilor. Dumba a trimis ministrului de externe Burian un raport în scris despre acest caz.

Deoarece, din cauza războiului, nu se poate avea încredere în poștă, a voit să comunice actul prin unul din cunoscuții săi, ziaristul Archibald, care a plecat în Europa pe vaporul Rotterdam.

Se pare însă, că pe drum Archibald s'a purtat astfel, încât a atras atențiunea căpitanului, și la sosirea vaporului în Fallmoutt autoritățile engleze aveau cunoștință de acel act însemnat.

La debarcare Archibald a fost cercetat și s'a găsit asupra lui scrisoarea lui Dumba. Guvernul englez a predat scrisoarea ambasadorului american, dar a avut grije totdeodată, ca presa „Ententei” europeană și americană să poată folosi conținutul scrisoarei în interesul ei propriu. Tostă presa americană a atacat pe Dumba și guvernul a fost silit, sub apăsarea opiniei publice, ca să ceară rechemarea lui Dumba.

Ce cred Rușii despre armatele noastre și Germane?

— Izvor rus. —

Petrograd. — În afară de îmbunătățire pe întreg frontul rusec un lucru este mai ales limpede în momentul de față, anume că comandamentul armatei germane vrea să înainteze repede în direcțiunea Răsărit spre launtrul Rusiei cu toate greutatețile locului.

Este nesigur încă în ce direcțiune își pregătește dușmanul lovitura decisivă dar autoritățile militare rusești așteaptă în liniște întâmplările convinși că în cele ce privește numărul, armata germană care este puternică, are totuși puțin noroc.

Acum peste 100 corpuri inamice sunt adunate pe frontul nostru din cari 20 corpuri pentru grosul armatei, 11 divizii de cavalerie austro-ungară și 9 germană,

O parte din aceste trupe e compusă din honvezi-landwehr și chiar din glotași.

Contingentul fiecărui corp nu trece de 25 — 26.000 oameni. În total se poate admite că pe frontul rusec s'au concentrat între 2.560.000 și 2.800.000 de oameni.

În special pe frontul Baltice și Lituaniei sunt cam 28 corpuri germane, pe cel din Plesia aproape 20 corpuri și pe frontul de sud-vest 12 corpuri germane și 30 austriace.

În cele două luni pierderile inamice în cursul ofensivei în ținutul rusec au atins aproximativ un milion și jumătate de oameni cu alte cuvinte armata germană înaintează cu pași repezi spre sfârșire și aceasta cu atât mai mult cu cât rezervele sale au fost deja chemate.

Se anunță că germanii lucrează cu înfrigurare la restaurarea forturilor din Kovno construind în spre ost două noi foruri între cari stabilesc linii de tranșee în beton armat cu tunuri de un calibru enorm. Trebuie să se recunoască

marea energie a germanilor, regretând însă aceste enorme sacrificii la care poporul german este constrâns în ajunul ruinei sale, sacrificii cari vor fi zadarnice, cauza germană fiind aproape cu siguranță percutată.

În Germania se pare că oamenii au început să aibă înțelegerea că aceste mari sacrificii sunt fără folos.

Amenințarea ziarelor germane cum că Zeppelinele vor nimici toate orașele engleze pare de acum a fi un semn de disperare.

Notă într-un de încrederea această oarbă a Rușilor, când faceți și ne aduceți vestii despre înfrângerea lor.

Reînceperea exportului de cereale.

Direcțiunea Căilor Ferate Române a transmis telegrafic o circulară tuturor stațiilor și inspectorilor din țară, comunicându-le că întru cât o parte din stațiile de frontieră au fost liberate cu începerea de erii, chiar exportul să fie reînceput.

Cum o bună parte din vagoanele C. F. R. sunt încărcate cu cereale și se scurg cu anevoie la hotară — încărcăturile se vor face într-o măsură mică, potrivit cu cea ce se va descărca la stațiile de frontieră, care vor da astfel un număr de vagoane goale.

Căile ferate ungare anunță că terminându-se manevrele căilor ferate ungare pentru afacerile militare cerute de nouile planuri ale statului major, reluarea exportului va fi peste câteva zile un fapt implinit.

Atunci când faptul va fi deplin realizat, direcția căilor ferate române va lua noi dispoziții.

ECONOMIE

Cai năvăși.

(Urmare și fine.)

Dar fostul brigader era pus acum într-o amarnică îndoaială: de făcea așa cum îl învățase Dinu, de băra calul de năvăl de a svârli, dar pierdea cinci lei. Lui nu-i era atât de mlă: de își cinci lei, cât îi era de rușinea în fața oamenilor. Cum adevă? El, Stoian Codirlă n'a putut și Dinu a putut să desvețe un cal de năvăl de a svârli? Dacă nu făcea așa cum îl învățase ginerele popii, putea zice către oamenii: chei vedeți, mă? Am făcut așa cum mi-a arătat Dinu, dar ce am folosit?!

Și atunci nu-i rămânea de cât să vândă calul cu năvăl.

Mult a luptat el să iasă din incurcătura asta și în cele din urmă se hotărî să facă precum i-a spus Dinu. Acesta câștigă prinsoarea, dar nu vru să ia nici un ban; iar calul lui Stoian Codirlă n'a mai svârliat tostă viața lui.

Cu fostul preceptor însă, lucrurile s'au întâmplat astfel. Acesta avea un cal care mușca de svânta. Odată prinse pe stăpânul său cu dinții de umărui drept, de îl făcuse să nu mai poată mișca două săptămâni brșul drept. Atunci veni fostul preceptor să se plângă lui Dinu.

— Fă-i ceva Dinule, să-l desveți că mi-e teamă că i-oi da într-o zi cu toporul în cap.

Și Dinu, săritor ca în totdeauna s'a dus și la el.

Cum intră în grajd, calul cu pricina, dădu urechile înapoi și Dinu zise:

— Il vezi? Numai după aruncătura urechilor înapoi se cunoaște că-i rău. Nu cumva l'ai bătut.

— L-am bătut mai înainte, acum nu-l mai bat.

— Ei, apoi d'ăia te mușcă și el acum. Dă-băscul ține minte.

— Și ce crezi că-i putem face, Dinule, ca să-l desbărăm?

— Uite ce zic eu: nu cum-va ai vre-o bucată de bostan?

— Am!

— Hai să o ferbem.

— Hai!

Oamenii se duseră în casă și spuseră gospodinei să fiarbă vr'o trei patru bucăți de dovleac.

Vreme de un ceas, cât să fierse bostanul, oamenii mai sporovăriră una și alta de ale câmpului. Apoi, Dinu luă un băț lung ca de un cot, îl ascuți nițel la un capăt și infipse în el o bucată ferbinte de bostan.

— Hai la Roibui tău acum! — zise la urmă ginerele popii.

Când intrară în grajd, Roibu își dădu iar urechile pe spate, iepurește. Dinu se apropie de el și calul se pregăti să muște.

Dar atunci Dinu întinse bățul și Roibul mușcă din bostanul ferbinte și-și fripse gura. Se trase repede înapoi și se uită cu niște ochi sperioși la străinul ce-i rânise gura. Dinu făcu un pas spre el, și calul vru să-l muște din nou, dar iar se pomeni mușcând din felia de bostan. Și când Dinu mai înaintă un pas spre el, Roibu își arătă dinții, dar nu mai mușcă.

— Incepe să se dea pe brazdă! — zise Dinu. Să-i mai faci încă de câteva ori așa și să vezi că se desvâță cu totul.

Și fostul strângător de biruri se căi în fundul sufletului de purtarea lui de până atunci cu acest plugar luminat care venise cu dragă inimă să-l învețe și pe el ceva.

— Să trăiești, Dinule taică! — zise el și-și întinse mâna.

Cellalt i-o strânse voinicește și plecă.

Po drum simțea o mulțumire mare, adâncă nu atât pentru că incredințase pe fostul percepător că știe mai multe ca el, cât pentru că văzuse că imblânzise un om care se încâpățina să-i poarte dușmănie, fără să știe de ce. Cum mergea așa îngândurat spre casă, îi ese în cale un cumătru care venea cu un cal de căpăstru. Când să treacă pe lângă el, calul cazu și nu vrea să se mai scoale.

— Da' ce-are, cumetro?

— Așa-i gloaba asta, mânca-oar talanu! Hi! gloaba dracului!

Trage omul de căpăstru, crește calul cu bicul... așa! Calul nici gând să se scoale.

— M'a ofticat, cumetro, talanu ăsta de cal! M'a ofticat nu alt ceva. Căde și mă lasă în mijlocul drumului.

— Da' cine te pricopsă cu el?

— Oala, sîrca!

— Ce oală?

— Aia cu vin! M'am îmbătat în bălcu la Epurenii și mi-a cășunat de odată pe Bălan! Il știi?

— Cum nul!

— Și-a mai venit un ticălos de geambaș pe lângă mine și m'a amețit cu vorba. Am dat pe Bălan și doi poli pe gloaba asta. Câtva timp mergea bino și erodeam c'am păcălit și eu odată un geambaș. Și acuma uite! Mai mare rușinea!

— Să cauți să te scapi de el, cumetre.

— Bine, bino! Da' cum dracu să-l mai scol de aici?

— A! Ușor de tot.

— Ei cum?

— Stai că-ți arăt eu acum!

Și zicând așa, Dinu se duse de smulse o mână de iarbă de pe marginea unui șanț. Apoi așupă cu ea amândouă nările calului și le ținu strâns. În câteva clipe calul sări în sus ca svârțit de un arc puternic.

Cumătrul lui Dinu își făcu cruce:

— Ti! Și mie să nu-mi dea în cap atât încru! Da' oare de ce-a sărit atât de repede, cumetre!

— De frică!

— Nu mai spune! Ei, cum?

— Calul nu poate răsufla pe gură.

— Așa o fi! — zise omul și porni clătind din cap.

Iar Dinu o luă în spre casa lui, mulțumit de învățăturile date în ziua aceea.

C. Sandu Aldea.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 23 Septembrie n.

Terminul de chemare sub arme a glotașilor austriaci de 42—50. Din Linz (Austria de sus) se anunță:

Capitanul țării Hauser a fost primit în 6 l. c. într-o audiență de ministrul de războiu, pentru a dezbate mai multe chestii, cari privesc Austria de sus. Ministrul de războiu a spus cu acest prilej în vedere, că chemarea sub arme a glotașilor de 42—50 ani se va amâna, întrucât se va putea, dela 15 Octombrie pe luna *Novembrie* și că chemarea sub arme va urma în două șiruri mai întâi vor fi chemați glotași de 42—46 ani.

Sărbătorirea poetei Maria Cunțan — la București. Din București ni se scrie:

Societatea „Uniunea culturală a femeilor române” va da în ziua de 8 Septembrie un festival artistic muzical la Ateneu, pentru a sărbători pe apreciată scriitoare *Maria Cunțan*. La început va fi o interesantă conferință asupra poetei, dezvoltată de d-na *C. Hodoș*. Vor urma apoi producții muzicale executate de compozitorul *G. Enescu* (la pian) și de reputata pianistă *Aurelia Cionca*. Artiștii: *C. Nottara*, *I. Manolescu*, *D. Manu* și d-nele *C. Demetriad*, *Atanasescu* și *Ana Luca*, vor spune versuri și vor juca o piesă (1 act) de *Maria Cunțan*.

Ne bucurăm din toată inima, că marea poeză, aflat la București o primire caldă, mai caldă ca în Ardeal, și nu ne îndoim că și de-acum înainte va afla în capitala României tot sprijinul și o vrednică apreciere.

Concertul de Duminică seara. aranjat în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii” a avut o reușită deplină. Toate persoanele mai desenate din loc, fărăosebire de naționalitate, au luat parte la frumoasele prestațiuni ale iubitorilor noștri artiști. „Tablatură”-ul din Sibiu, laudă în cuvinte însuflețite pe Români, cari au putut da o producție așa de succasă din punct de vedere artistic, încât poate servi de model și altor cercuri din Sibiu. Meritul principal al aranjării îi revine d-nei *Veluria Triteanu* care împreună cu d-ra *Ana Voileanu*, dl *I. Crișianu* și voluntarul *Vannă* a ridicat cinstea poporului nostru în fața stăinilor.

Ostași români neputincioși reintorși din captivitatea rusească. Vineri în 10 c. a sosit 1. Budapesta prin Stockholm, primul transport de 50 de ostași invalizi (neputincioși din armata austro-ungară, ajunși în prinoare rusească. Era un aspect trist, când acești ostași eroi, cei mai mulți lipsiți de mâni, picioare și lumina ochilor, au fost scoborâți de pe tren și pe tragâne duși în spitale. Au ajuns în prinoare rusească în luptele de iarnă, unde li-s'a dat puțină îngrijire medicală, așa că acum, în spitalul militar din Buda, au lipsă de o mare îngrijire medicală. Intre acești 50 de ostași invalizi, sosiți din lagărele din Rusia ca echimb pentru invalizii ostași Ruși, se află și următorii români: *Adam Muntean*, *gefreiter*, *Constantin Vlădean*, *Simion Binte*, *Ioan Giarosa*, *Toma Coarușă*, *Anton Meitan* și *Vasile Marian*.

Bulgaria va lua în stăpânire cu mari serbări teritoriile cedate de Turcia. Se anunță din Sofia: Bulgaria va lua în stăpânire teritoriile, cari i-le cedează Turcia pentru neutralitatea sa, în 19 Septembrie, când se împlinește 30 de ani dela încorporarea Rumeliei de est la Bulgaria. Aniversarea acestui eveniment n'a mai fost sărbătorită de mulți ani. În 19 se va aranja deci în întregă Bulgaria o sărbătoare îndoită. Consiliul municipal din Sofia a și stabilit programul pentru ziua istorică.

În 18 Septembrie se vor ține în institutele de învățământ și căzărni conferințe despre însemnătatea zilei. În 19 Septembrie capitala bulgară va fi împodobită cu steaguri și în dife-

rite părți ale capitalei se vor aranja festivități populare. În cadrele acestor serbări se vor publica decrtele regale privitoare la încorporarea teritoriilor cedate de Turcia. Asemenea serbări vor avea loc în întreg regatul bulgar.

După știrile sosite la Sofia, Turcii au început să evacueze teritoriile ce le cedează Bulgariei.

Profetul Teodor P. În „Pesti Hirlap” cetim: Pe frontul rusesc, cu Marsch Batalionul din Aprilie a sosit infanteristul român Teodor P., a cărui veste a pătruns în întreg frontul până la armatele lui Hindenburg. Pentru precizarea acurată despre împlinirea unor lucruri i-au dat numele de „der famose Maun”, „unser prophet in Schützengraben” (profetul nostru din șanțuri). În orele de inspirație profetică, Teodor P. cade în amorțeală, care durează mai multe ore. În timpul acesta răspunde la orice întrebare. De câtva timp a fost dus din tranșee la comanda militară, unde Teodor, după afirmațiile unanime ale ofițerilor, a prezis precis ziua, în care se va recuceri Przemyslul, Lembergul, când va cădea. Varșovia, Novogeorgievsk și Kovno și alte multe, pe cari ofițerii ni le comunică. A fost întrebat și despre durata și sfârșitul războiului. După spusele ofițerilor, Teodor a profetizat, că războiul se va încheia favorabil pentru noi. Ofițerimea ține în secret comunicarea mai amănunțită a acestor profetii. Teodor P. e de prin comitatul Bihorului.

Controlul militar asupra scrisorilor destinate pentru străinătate. Pentru a ușura serviciul de control militar asupra scrisorilor, corespondența cu străinătatea este supusă la următoarele restricțiuni:

Textul scrisorilor să nu treacă peste cele două pagini (cuart) a hârtiei de epistolă. La scrisori nu se pot adăuga aceluze, co conțin comunicări. Scrișoarea trebuie să fie curată și legibilă. Scrișoarea secretă și semnele stenografice sunt interzise. Nu este permis a scrie prea îndesat și nici a scrie de-a curmezișul peste girole scrișoare. Scrisori comerciale (de afaceri), cari într'altel corespund corințelor de mai sus, pot avea și text mai lung decât 2 pagini. La acestea se pot adăuga: conturi, liste de prețuri și alte asemenea aceluze. Invalitizarea (cuverta) poate fi numai din hârtie simplă sau alt material de invalid: folosirea cuvertelor căptușite cu hârtie de mătase sau cu alt material este interzisă. Corespondențe, cari nu corespund normelor de mai sus și deci îngreunează controlul militar sau se expediază cu mare întârziere sau nu se expediază de loc la destinație.

Mulțămită publică. Tuturor cunoșcutorilor și prietenilor cari au luat parte la înmormântarea nouitatei noastre soție și mamă *Iustina Covrig n. Macclariu* precum și celor ce prin scris au grăbit a ne mângâia în durerea noastră nemărginită, le exprimăm pe această cale sincera noastră mulțămită *Iuliu Covrig și familia*

Târgul de țară în comuna Szelistye se va ținea precum urmează: *Duminică în 4 Octombrie st. n.* târg de oi și porci; *Luni în 5 și Marți în 6 Octombrie* târg de cai și vite cornute iar *Mercuri în 7 Octombrie* târg de mărfuri.

Bioscopul „Apolo”, dă în fiecare zi reprezentării de cinematograf foarte reușite, cu cel mai ales program. Pentru Vineri 24 Septembrie direcțiunea anunță următorul program: „Zăbranic alb—Zăbranic negru”, piesă în 4 acte, în care vor juca *Wiggo Larsen* și *Wanda Trcumann*. Pe lângă aceasta se vor preda și alte piese frumoase.

Birou de informații în Budapesta. Dau informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la rugărilor trimise la oriare miasteriu, ori alte oficii. Urgez rezolvarea cauzelor, rog rezolvare favorabilă.

În cauze militarești, preoțăști ori învățătoarești etc, dau deslușiri grabnice și sigure.

Încerc a câștiga informații despre soldații pierduți pe câmpul de luptă.

Mijlăcesc tot felul de vinzări și cumpărări d. e.: grâu, cucuruz, fân, boi, porci, oi, poame și altele. — *L. Olariu, Budapesta II. Margit-körnt 50 III, 6.*

Redactor responsabil: **Dr. Ioan Broșu.**
Pentru editură responsabil: **Ioan Hereș.**
Tiparul: „Tipografia Poporului”

Anunț.

S'a perdut în comuna Orlat o cruce de aur cu lanț. Cine a găsit-o s'o aducă la redacția „Foi Poporului” ori la oficiul comunal din Orlat. Ca mulțumită primește 10 cor.

Bucate și Fân,

cumpără în orice cantitate cu prețurile maxime de la orice stație de tren. I. Iohann Keil. Sibiu.

Anunț de căsătorie.

Sunt văduv român gr. or., în etate de 49 ani, cu ocupațiune comerciant, fără copii; și-mi port ocupațiunea de comerț cu boltă. Văsc pe calea aceasta a-mi căuta o soție, o persoană cinstită și potrivită etății mele, fără copii, și privitoriu la avere să fie proporționată cu mine, în bani gata, cei voi asigura pe averea mea. Amatoarele ce vor afla de potrivit acest anunț de căsătorie îmi pot cere adresa dela Administrația „Foi Poporului” din Sibiu, alăturând în epistola de întrebare și o marcă postală de 10 fileri pentru răspuns.

În atențiunea băncilor.

Eu subscris locuitoare în comuna Roșia de seacă (Székásveresegyháza) în protopretura Blajului, comitatul Albei inferioare, vinerea trecută în 17 Septembrie st. n. a mers la Blaj să regulz 2 accepte pe cale amândouă le-am perdut, și nu le-am mai aflat, și așa am trebuit să dau accepte nouă.

Un cambiu a fost de 40 fileri cu sunt primitoare subscrisă de mâna mea proprie — în ambele cambii: Ana Burnete n. Dămian; în acest accept sunt cavenți: Ioan Dămian I. Iacob și Iuon Bogdan I. Nicolae; al II-lea accept e de 1 cor. 60 fil. cavenți sunt: Iuon Danc, Ioan Dămian I. Iacob și Augustin Dămian I. Iuon.

Oricine lo ar afla este rugat să lo aducă sau să ni lo trimită pe adresa mea. Iar în caz că lo ar prezenta altundeva să se știe că nu au valoare.

Ana Burnete n. Dămian.

Doi băeți

se primesc în frazelăria lui Stefan Moga. Sibiu, Bahngasse. 2171

Fete de lucru

se primesc în fabrica luminilor de stearină a băncii »Schenbürger Vereinsbank A. G.« Saggasse N. 27

Înștiințare.

Intenționez a (sinea în funcțiune fabrica mea de spirit econom că cu începutul 1 Octomvrie a. c. până la 1 Maiu a anului viitor.

În cazul că la îngrășatul cu borhot nu s'ș putea ocupa întreg numărul cu vite proprii cantitatea de lipsă s'ș suplino cu vite de plată.

Taxa pentru întreținere, îngrijire și curățire este: pentru una cîtă mare cor. 30—, pentru una de 2—3 ani cor. 20—, pentru una de 1—2 ani cor. 10— la lund.

Insemnări aici referitoare să se facă până la 1 Octomvrie a. c.

Samuel L. Mendl
Medgyes.

Nr. 919/915 prim. com. 2202

Publicațiune.

Comuna Oltfelsősebes (Șebeșul de sus) esarendează în licitațiune publică la 26 Septemvrie 1915. n. după amezzi la 2 oare în cancelaria comunală crâjma comunlă pe timpul din 1 Ianuarie 1916 până la 31 Decemvrie 1918.

Prețul strigării 1200 cor. dela care este a se depune 10% vadiu.

Condițiunile se pot vedea la oficiul comunal.

Oltfelsősebes, la 9 Sept. 1915.

Primăria comunală

Nr. 952/915 2203

Publicațiune.

Comuna Kisapold dă în arândă prin licitație publică ce se va ținea în 27 Sept. a. c. la 3 ore p. m. dreptul de pășunat pe toamnă, iarnă și primăvară pentru 1000 oi, pe timpul din 27 Oct. 1915 până în 24 Apr. 1916.

Prețul de strigare 1200 cor. Kisapold la 10 Sept. 1915.

Primăria comunală.

Mușoiu An. Oreștean
notar. pr mar.

Rudolf Ferenec

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai bune stoffe de țesătură și înmă în zăure asortiment.

Noutățile

posite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe înmă din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente. precum: Jacko, Jaquette și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Bingiam”, cari se află todeauna în depozit bogat.

Asuprărevizorilor confectionate în atelierul meu, îmi permit să atrag deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confectionez și în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de talionată, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Caut

un morar bun și cinstit, care să conducă o moară cu 2 petrii și motor de păcură (nyersolaj) de 18 cai putere.

Prefer pe aceia cari sunt căsătoriți și scâpați de milipie.

A se adresa la administrația „Foaia Poporului” în Sibiu.

Anunț.

Un domn cu serviciu bun, mai în etate sau în penzie, persoană onestă, se poate căsători cu Doamnă fără copii însă cu avere până la 20 mii coroane.

Informații se dau Sibiu, Rosenfeldgasse Nr. 13 etajul I. 2190

Cremă de dinți

KALODONT
70 filleri

MOBILE lucrate solid și conștiențios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, ALBA

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, insitute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și înzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de pildă a celor căzuți în război, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în război vor avea scăzământ în plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

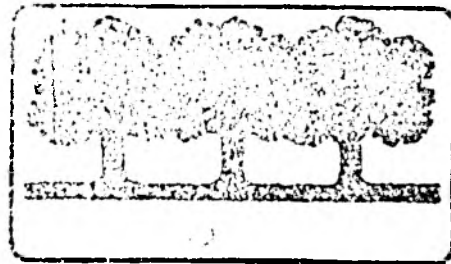
Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Accastă bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

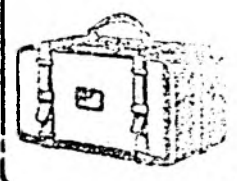
Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.

(odinoară Societateu curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căroțet, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de masă și curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în depozit.

Toate articolele din bransete numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștiențios.

Mare depozit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.